

لطایفی از اعجاز لفظی قرآن کریم

سید احمد محمودی

قرآن کریم معجزه ماندگار پیامبر اسلام (ص) از آغاز نزول مورد توجه از باب ادب قرار گرفت و جنبه های اعجازی آن در حد توان هم چون گوهرهایی از دریای ژرف آن استخراج شد. فصاحت و بلاغت اعجاب برانگیز قرآن چنان ادیبان دلشیفته را به خود مشغول ساخت که آنان علاوه بر فنون بلاغی به لطایفی از قرآن دست یافتند در واقع استخراج این لطایف حکایت از انس آنان با قرآن کریم دارد. در این نوشتار به برخی از این لطایف منحصر به فرد اشاره می کنیم.

۱. بزرگترین کلمه قرآن واژه فاسقینا کموه با یازده حرف در سوره مبارکه حجر آیه ۲۲.

۲. بزرگترین کلمه قرآن که حرف تکراری نداشته باشد و حروف آن متصل باشد تنها یک مورد در قرآن دیده می شود فیستخلفنهم سوره مبارکه نور آیه ۵۵.

۳. ده حرف منفصل پی در پی قرآن کریم تنها در دو مورد به چشم می خورد.

﴿وإذا راوک إن یتخذونک إلا هزواً أهذا الذی بعث الله ر ولاً﴾ (سوره فرقان، آیه ۴۱)

﴿ولا تزر وازرة وزرأ ریخ ثم إلى ربکم مرجعکم فینبئکم بما کنتم فیه تختلفون﴾ (سوره انعام، آیه ۱۶۴)

۴. سی و سه حرف در هنگام تلاوت و بیست و هشت حرف در رسم الخط قرآنی که بدون نقطه و پی در پی اند تنها یک مورد در قرآن کریم وجود دارد.

﴿وَالْهَكَمُ إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾ (سوره بقره، آیه ۱۶۱)

۵. چهار آیه پی در پی بدون حرف الف وهمزه تنها یک مورد در قرآن کریم دیده می شود.

﴿فَقَتَلَ كَيْفَ قَدَّرَ * ثُمَّ قَتَلَ كَيْفَ قَدَّرَ * ثُمَّ نَظَرَ * ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ﴾ (سوره مدثر، آیات ۱۹-۲۲)

۶. هفت حرف مفتوح پی در پی تنها یک مورد در قرآن کریم وجود دارد.

﴿إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ﴾ (سوره

یوسف، آیه ۴)

۷. تنها یک مورد در قرآن کریم در سیزده آیه پی در پی حرف واو ذکر نشده است.

﴿بِأَيْدِي سَفَرَةٍ * كِرَامٍ بَرَرَةٍ * قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ * مِنْ أَي شَيْءٍ خَلَقَهُ * مِنْ نَظْمَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ * ثُمَّ السَّبِيلِ

يَسْرَهُ * ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ * ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ * كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ * فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانَ إِلَى طَعَامِهِ * أَنَا صَبِينَا

الْمَاءِ صَبًّا * ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا * فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا﴾ (سوره عبس، آیات ۱۵-۲۷)

۸. جالب است بدانید هر دو کلمه ای که در قرآن کریم در کنار یکدیگر وجود دارد یکی از حروف بسم

الله الرحمن الرحيم را دارا است این مسئله تنها در دو مورد مستثناست.

﴿فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾

(سوره حجرات، آیه ۲)

﴿فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةَ بَعْدَ ذَلِكَ

ظَهَرُوا﴾ (سوره تحریم، آیه ۴)

۹. تنها فعلی که در رسم الخط قرآن تنوین گرفته است.

﴿وَلِيَكُونُوا مِنَ الصَّاعِرِينَ﴾ (سوره یوسف، آیه ۳۲)

۱۰. تنها در یک مورد از عبارات در هنگام تلاوت و ادغام هشت میم پی در پی ادا می شود.

﴿قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يُسَمِّعُهُمْ مَنَا عَذَابٍ

أَلِيمٍ﴾ (سوره هود، آیه ۴۸)